

OTUZ BEŞİNCİ YILINDA EGE ÜNİVERSİTESİ EDEBİYAT FAKÜLTESİ TARİH BÖLÜMÜ

Mevlüt ÇELEBİ* Süleyman AŞIK*

Özet

Yükseköğretim kurumları, kişilere verdikleri eğitimle birlikte bilim camiasına kazandırdıkları değerler ve çalışmalarla toplum hayatının yönlendirilmesinde etkin rol oynamaktadırlar. Bu kurumların içinde tarih bölümleri de ayrı bir önem taşımaktadır. Türkiye'deki tarih bölümleri arasında önemli bir yere sahip olan Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü de kurulduğu günden bu yana tarih bilimine hem ulusal hem de uluslararası boyutta önemli katkılar sağlamıştır. Bundan ötürü, 35. yılını kutlayan Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nün kuruluşundan günümüze kadar geçirdiği evrelerin ana hatlarıyla ele alınması yararlı olacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Tarih bilimi, Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü.*

Abstract

The Thirty-fifth Year Anniversaries of Ege University, Faculty of Letters, Department of History

The institutions of higher education have played an active role in guiding public life, in concurrence with education that provides people, with values and studies that provide science community. History departments that make studies on history science have a special importance. Ege University, Faculty of Literature, Department of History provides important contributions to history science both the national and international level from the first day established to today. Because of this, it would be useful that the states of the department which has memorialized thirty-fifth anniversaries from its establishment to present outline.

Keywords: *History science, Ege University, Faculty of Letters, Department of History.*

Giriş

Türkiye'de yüksek öğrenim, eğitimde önemli atılımların yapıldığı Tanzimat döneminde devlet politikası olarak ele alındı. 1846'da Muvakkat Maarif Meclisi'nde, İstanbul'da, isteyen herkesin bilim öğrenebileceği bir

---

* Doç. Dr., Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, Bornova-İzmir.

* Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Programı Yüksek Lisans Öğrencisi, Bornova-İzmir.

“Darülfünun” açılması kararı alındı. Böylece Darülfünun ismi ilk kez ifade edilmiş oluyordu.¹ 1863’te kurulan ve derslerin konferanslar şeklinde yapıldığı bu kurumda² ilk tarih dersi, 17 Şubat 1863’te Ahmet Vefik Efendi tarafından verildi.³ Sonraki tarihlerde çeşitli düzenlemelerin yapıldığı Darülfünun’da, 1900 yılında “Tarih-i Osmani” ve “Tarih-i Düvel” kürsüleri kuruldu. 1911’de yapılan başka bir düzenlemeyle de Darülfünun’da, Edebiyat Şubesi beş bölüme ayrılarak “Tarih ve Coğrafya” bölümü açıldı. Tarih eğitiminin üniversite sistemine dahil edildiği bu dönemde yurt dışından da tarihçiler getirildi. I. Dünya Savaşı sürecinde, Müttefik Almanya’dan akademisyen yardımı alındı. Darülfünun’da ders vermek üzere Türkiye’ye davet edilen bilim adamları arasında, eski çağ tarihi uzmanı Dr. Lehmann Haupt gibi tarihçiler de bulunuyordu.⁴ Yüksek öğrenimde tarih eğitimi alanında önemli bir gelişme de 1918’de yaşandı ve “Tarih ve Coğrafya” bölümü ikiye ayrılarak müstakil bir Tarih Bölümü kuruldu. Osmanlı Devleti’ndeki tarih eğitimi alanındaki bu durum Türkiye Cumhuriyeti’ne de aynen intikal etti. Türk üniversite sisteminde köklü değişikliklerin yaşandığı 1933’te Darülfünun, İstanbul Üniversitesi’ne dönüştürülürken yeni üniversitede de bağımsız bir tarih bölümüne yer verildi.

Başta Atatürk olmak üzere, Cumhuriyet’i kuran kadronun eğitime verdiği önem bilinmektedir. Genç Türkiye Cumhuriyeti, bir yandan yüksek öğrenimi güçlendirmek için yeni kurumlar açarken, diğer yandan da yurt dışına öğrenciler göndermeye devam etti. İstanbul’daki tek üniversitenin ihtiyaçları karşılamakta yetersiz kalması ve üniversiteleri yurt dışında yaygınlaştırmak amacıyla, II. Dünya Savaşı’nın sona ermesinin ardından yeni bir hamle yapıldı. 1946’da Ankara Üniversitesi’nin eğitim hayatına girişiyle birlikte Türkiye’nin üçüncü büyük şehri olan İzmir’de de bir üniversite kurulması gündeme geldi. Ön hazırlıkların ardından Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından 20 Mayıs 1955 günü kabul edilen 6595 sayılı kanunla Ege Üniversitesi kuruldu. Üniversitenin resmi açılışı Cumhurbaşkanı Celâl Bayar ve Başbakan Adnan Menderes’in de katıldığı bir törenle 9 Mart 1956 günü yapıldı.

Ege Üniversitesi’nin ilk fakülteleri olan Tıp ve Ziraat Fakülteleri’nin ardından Yüksek Hemşirelik Okulu açıldı. Üniversite eğitiminde önemli bir yeri olan Edebiyat Fakültesi kurulması yönündeki girişimler, adı geçen fakültelerin açılışının ardından gündeme geldi. İlk olarak 1960’da Senato’da gündeme gelen bir edebiyat fakültesi kurulması fikri 1966 yılında tekrar ele alındı. 8 Şubat 1966 günkü Senato toplantısında, beş yıl içerisinde Edebiyat Fakültesi’nin

---

¹ İslam 1993, 21.

² http://www.istanbul.edu.tr/edebiyat/bolum_sayfasi/tarih_bolum.htm 01.11.2011.

³ İslam 1993, 23.

⁴ Arslan 1995, 66.

açılması karara bağlandı. Uzun hazırlık ve bürokratik sürecin ardından Sosyal Bilimler Fakültesi, 1976 yılında kurulabildi.

1. Tarih Bölümünün Kuruluşu

Kuruluşunun ardından Sosyal Bilimler Fakültesi'nde bölümlerin açılması süreci de başlamış oldu. Fakülte Kurulu'nun 28 Haziran 1976 tarihinde yapılan toplantısında, dört bölümün kurulması kararı alındı ve bu karar Rektörlüğe arz edildi. Ege Üniversitesi Senatosu, iletilen bu talebi 6 Temmuz 1976 gün ve 141/12 sayılı kararıyla uygun bularak, Türk Dili ve Edebiyatı, Filoloji, Davranış Bilimleri ve Tarih-Coğrafya ve Arkeoloji Bölümlerinin kurulmasını onayladı.

Tarih Bölümü, Sosyal Bilimler Fakültesi bünyesinde Tarih-Coğrafya ve Arkeoloji Bölümü adıyla 1976 yılında eğitim-öğretime başlamıştır. Bu yapılanmada bir disiplin olarak yer almış ve aynı yıl lisans, 1977'de ise lisansüstü eğitime başlamıştır. 5 Şubat 1979 tarihinde toplanan Fakülte Kurulu, Ege Üniversitesi Senatosu'na, Tarih, Coğrafya ve Arkeoloji bölümlerinin ayrılarak bağımsız birer bölüm haline getirilmesini teklif etmiştir. Senato, 15 Mayıs 1979 günü yaptığı görüşmede, Tarih Bölümü, Coğrafya Bölümü ve Arkeoloji Bölümü'nün bağımsız birer bölüm olarak kurulmalarını onaylamıştır.

2. Bölümün Bulunduğu Binalar

Kuruluşunu ve kurumsallaşmasını tam olarak gerçekleştirememiş bir üniversitede açılan Tarih Bölümü, günümüze kadar pek çok değişik yerde eğitim vermek zorunda kalmıştır. Dersliklerle öğretim elemanlarının farklı binalarda bulunması ya da başka birimlerin dershanelerinden faydalanmak gibi zaruretlerde bu çerçevede belirtilmelidir. Tarih Bölümünün kuruluşunda bugünkü Bilgisayar Mühendisliği binasında yaklaşık 2 yıl kadar eğitim yapıldığını anılardan da öğrenebiliyoruz.⁵ Bu dönemde, bölümün ilk elemanlarının odalarının, Arkeoloji Müzesi'nde olduğunu biliyoruz.⁶

Sosyal Bilimler Fakültesi'nin müstakil bir binaya kavuşturulması sürecinde fakülte, günümüzde İzmir Fen Lisesi'ne ait olan binaya taşınmış ve bir süre eğitime burada devam edilmiştir. Buradan, Yabancı Diller

⁵ Tarih Bölümü'nün ilk öğrencilerinden Fikret Sönmez'in ifadelerinden de bunu anlıyoruz: *"İlk önce Metro'nun karşısındaki binadaydık. Bitişimizdeki barakada da gazetecilik vardı. Yaklaşık 2,5 sene sonra Spor Akademisi'nin bitişğine taşındık."* Fikret Sönmez ile 29. 11. 2011 tarihinde yapılan görüşme. (Yazımızda faydalanılan röportajlar, 2010 yılında Doç. Dr. Mevlüt Çelebi'nin danışmanlığında 4. sınıf öğrencisi Süleyman Âşık tarafından hazırlanan *"Geçmişten Günümüze Ege Üniversitesi Tarih Bölümü"* başlıklı lisans bitirme tezinden alınmıştır.)

⁶ Prof. Dr. Nuran Şahin ile 06.12.2011 günü yapılan görüşme.

Yüksekokulu'nun bulunduğu yere geçilme sürecinde Fen Fakültesi'nin bazı dershanelerinden de faydalanılmıştır. Temmuz 1985'te önceden Tıp Fakültesi'ne ait binaya taşınmıştır. Eğitim-öğretime halen bu binada devam edilmektedir. Bölümün bina olarak birden fazla yere taşınmasını, Bölümün ilk akademisyenlerinden Prof. Dr. Necmi Ülker, fiziki imkânların, yani binaların yetersizliğine bağlamaktadır.⁷ Bölümün ilk öğrencilerinden Fikret Sönmez de o dönemdeki tabloyu şu sözlerle açıklamaktadır: *“Bugünkü gibi bir sınıf kavramı yoktu. Ortak dersler vardı. Sosyoloji, psikoloji, felsefe gibi bölümlerden gelen öğrencilerle beraber yaklaşık 200 kişi birlikte ders alıyorduk. Sadece tarihçilerin olduğu hiçbir ders yoktu. Osmanlı Paleografyası dersini bile edebiyatçılarla beraber alıyorduk.”*⁸

3. Bölüm Başkanları

1976'da kurulan Tarih-Coğrafya ve Arkeoloji Bölümü'nün ilk başkanı o dönemde Ege Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde görev yapan Prof. Dr. Mürkerrem Usman ANABOLU olmuştur (06.07.1976 - 07.05.1979). Tarih Bölümü'nün ilk başkanlığını ise Prof. Dr. Rahmi Hüseyin ÜNAL yapmıştır (29.05.1976-14.10.1980). Daha sonra altı yıl Prof. Dr. Salih ÖZBARAN bu görevde bulunmuştur (14.10.1980-Şubat 1986). Özbaran'ın bölümden ayrılması üzerine yedi ay Prof. Dr. Zeki ARIKAN başkanlık yapmıştır (Şubat-Eylül 1986). Prof. Dr. Arıkan'ın ardından yirmi üç yıl Prof. Dr. İsmail AKA bu görevde bulunmuştur (05.11.1986-2009). Şu anda bölüm başkanlığı görevini, 24 Eylül 2009 tarihinde atanan Prof. Dr. Mehmet ERSAN yürütmektedir.

4. Akademik Yapı

Tarih Bölümünde 6 anabilim dalı bulunmaktadır: Eskiçağ Tarihi, Ortaçağ Tarihi, Yeniçağ Tarihi, Yakınçağ Tarihi, Türkiye Cumhuriyeti Tarihi ve Genel Türk Tarihi. Halen 22 akademisyenle bilimsel ve eğitsel faaliyetlere devam edilmektedir. Bölümde görev yapmakta olan 22 öğretim elemanının anabilim dalları ve isimleri ise şöyledir:

Eskiçağ Tarihi Anabilim Dalı

Prof. Dr. Süleyman ÖZKAN (A.B.D. Başkanı)

Prof. Dr. Mehmet Ali KAYA

Arş. Gör. Murat TOZAN

Arş. Gör. Kevser DÖNERTAŞ (ÖYP ile görevli)

⁷ Prof. Dr. Necmi Ülker ile 26. 02. 2009 günü yapılan görüşme.

⁸ Fikret Sönmez ile 29. 11. 2011 günü yapılan görüşme.

Arş.Gör. Tuba EFENDİOĞLU (ÖYP ile görevli)

Ortaçağ Tarihi Anabilim Dalı

Prof. Dr. Mehmet ERSAN (A.B.D. Başkanı)

Prof. Dr. Cüneyt KANAT

Doç. Dr. Samira Caber KORTANTAMER

Doç. Dr. Yusuf AYÖNÜ

Arş. Gör. Mustafa ALİCAN (ÖYP ile görevli)

Arş. Gör. Gaye YAVUZCAN (35. Madde ile görevli)

Yeniçağ Tarihi Anabilim Dalı

Prof. Dr. Mehmet Akif ERDOĞRU (A.B.D. Başkanı)

Doç. Dr. Vehbi GÜNAY

Dr. Mikail ACIPINAR

Yakınçağ Tarihi Anabilim Dalı

Prof. Dr. Sabri SÜRGEVİL (A.B.D. Başkanı)

Dr. Hilal ORTAÇ GÜRPINARLI

Dr. Olcay PULLUKÇUOĞLU YAPUCU

Dr. Cihan ÖZGÜN

Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Anabilim Dalı

Doç. Dr. Mevlüt ÇELEBİ (A.B.D. Başkanı)

Doç. Dr. Hasan MERT

Dr. Nuri KARAKAŞ

Genel Türk Tarihi Anabilim Dalı

Yrd. Doç. Dr. Musa Şamil YÜKSEL (A.B.D. Başkanı)

Dr. Serkan ACAR

Yukarıda isimleri verilen akademisyenlerin dışında pek çok bilim adamı da Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü'nde görev yapmıştır. Bölüme çok kıymetli hizmetlerde bulunduktan sonra emekli olan ya da başka bir birime geçen bu öğretim elemanlarının isimleri aşağıda kronolojik olarak verilmiştir.

Prof. Dr. Mükerrerem Usman ANABOLU (06.07.1976-07.05.1979. Ayrıldı.)

Prof. Dr. Hüseyin Rahmi ÜNAL (29. 05. 1979- 14. 10. 1980. Ayrıldı.)

Prof. Dr. Salih ÖZBARAN (23. 01. 1979- 1985. Ayrıldı.)

- Prof. Dr. Ergün AYBARS (03. 06. 1980- 1986. Ayrıldı.)
Prof. Dr. Engin BERBER (1984-1996. Ayrıldı.)
Öğr. Gör. Osman SARI (04. 10. 1990-03. 01. 1997. Ayrıldı)
Öğr. Gör. Mehmet Ali DEMİRBAŞ (06. 05. 1986- 06. 05. 1998. Ayrıldı.)
Prof. Dr. Serap YILMAZ (1976- 1998. Ayrıldı.)
Öğr. Gör. Aydoğan DEMİR (04. 02. 1980- 16. 02. 2002. Ayrıldı.)
Yrd. Doç. Dr. Eyüp SARITAŞ (25. 07. 1995- 13. 08. 2005. Ayrıldı.)
Prof. Dr. Ahmet ÖZGİRAY (24. 10. 1976- 17. 04. 2007. Emekli.)
Prof. Dr. Tuncer BAYKARA (17. 09. 1987- 15. 07. 2007. Emekli.)
Prof. Dr. Necmi ÜLKER (28. 03. 1977- 10. 08. 2008. Emekli.)
Prof. Dr. Zeki ARIKAN (12. 11. 1979- 06. 10. 2009. Emekli.)
Prof. Dr. İsmail AKA (27. 10. 1986- 24. 09. 2009. Emekli.)
Dr. Refet Yalçın BALATA (12. 11. 1979- 15. 02. 2010. Emekli.)

5. Derslikler ve Odalar

Tarih Bölümü, kuruluşundan günümüze kadar, çeşitli binalarda eğitim-öğretim verdi. Bu süreçte kimi zaman, birden fazla binanın dersliklerinden faydalanıldı. Bölüm, günümüzde İzmir Fen Lisesi'ne ait binada eğitim-öğretime devam ederken Fen Fakültesi'nin dersliklerini de kullanmaktaydı. 1982-1985 döneminde, şu anda Yabancı Diller Yüksek Okulu'na ait binada da eğitim verildi. 1985 yılında şimdiki binaya taşınıldı ve ikinci kattaki dershanelerden bir kısmı Tarih Bölümü'ne tahsis edildi. Bugün, Prof. Dr. Sabri Sürgevil, Prof. Dr. Mehmet Akif Erdoğan ve Prof. Dr. Süleyman Özkan'ın kullanmakta oldukları odalar daha önce 28 numaralı sınıf olarak kullanılmaktaydı. Bununla birlikte, günümüzde 201 numaralı sınıfın daha önceki numarası 27 idi. Ayrıca, daha sonra 202 numaralı sınıf açılmış, böylece Bölümün ihtiyacı karşılanmaya çalışılmıştır. Öğrenci kontenjanlarının sürekli artırılması beraberinde mekan sorununu da getirdi. Fiziki yetersizliği çözmek için çeşitli çarelere başvuruldu.

Bu arayış neticesinde, Bölüme tahsis edilen dersliklerin dışındaki dershanelerden de faydalanıldı. Bazı dersler bugünkü İletişim Fakültesi Prof. Dr. Sermet Akgün Amfisi'nde yapılmaktaydı. Farklı binalarda ders yapma durumu günümüzde de devam etmekte olup derslerin bir kısmı Edebiyat Fakültesi'nin üçüncü katında bulunan 309 numaralı sınıfta yapılmaktadır. Bu sınıfların yanı sıra İletişim Fakültesi binasında yer alıp Edebiyat Fakültesi'ne ait olan derslikler de Bölüm tarafından kullanılmaktadır. Fakülte'nin bodrum katındaki sınıflarla zemin kattaki 1 no'lu derslikten de yararlanılmaktadır.

Bölümde görev yapan öğretim elemanlarının büyük çoğunluğunun odaları Bölümün bulunduğu ikinci katta yer almaktadır. Bununla birlikte, Doç. Dr. Hasan Mert'in birinci, Prof. Dr. Mehmet Ali Kaya'nın odası ise üçüncü katta bulunmaktadır.

Bölüme ait olan 202 numaralı sınıfa 22 Ocak 2003, 201 numaralı sınıfa ise 15 Nisan 2004 tarihinde projeksiyon cihazı alınmıştır. Ayrıca 202 no'lu dersane akıllı tahta ve her iki sınıfta da birer adet masaüstü bilgisayar bulunmaktadır.

Tarih I. (1982-1983)

6. Ders Programları

Bölümün açıldığı ilk yıllarda dersler, genellikle dönemlik; Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi ile Türk Dili dersleri ise yıllık olarak okutulmuştur. Zaman içerisinde bir kısım dersler programdan kalkmış, bölümün gelişimine ve akademik yapıya paralel olarak müfredata, yeni dersler konmuştur. Bu dersler arasında Bizans Sanatı, Nüfus Bilimi, Kır Toplum Bilimi vs. gibi tarih bilimi dışında olan dersler de yer almıştır. (EK)

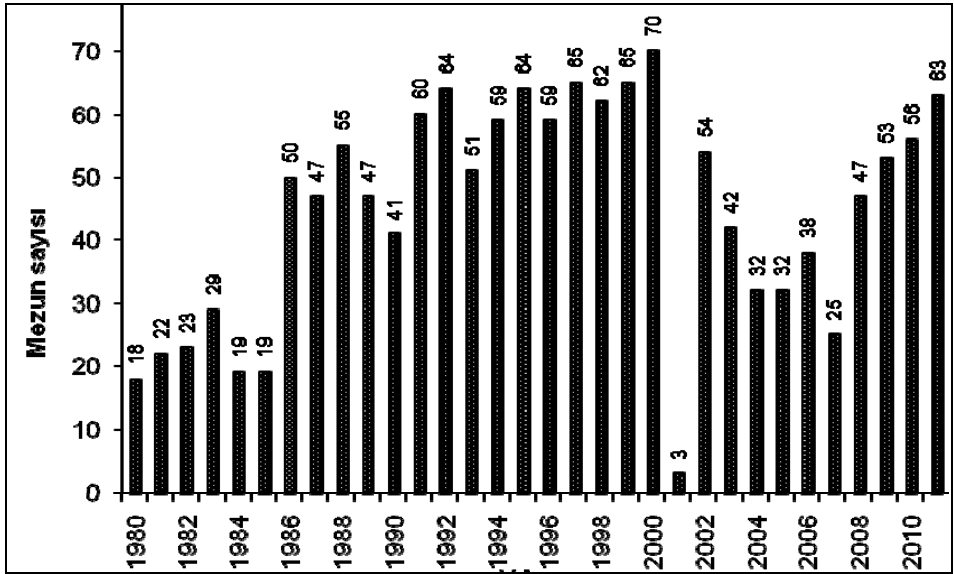
Ders programında Türk ve Osmanlı Tarihi'ne ağırlık verilmektedir. Birinci, ikinci sınıfta zorunlu, üçüncü sınıfta seçmeli olarak "Osmanlıca" dersi okutulmaktadır. Ayrıca, Yükseköğretim Kurulu'nun Türkiye'deki tüm

üniversitelerde okutulmasını zorunlu kıldığı “Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi” ile “Türk Dili” dersleri Bölümde de zorunlu ders kapsamında okutulmaktadır. Her dönemin ders kredi saati toplamı 30’dur.

Bunların yanında, Bölüm müfredatında farklı anabilim dallarına ait pek çok “seçmeli” ders yer almaktadır. Seçmeli dersler ikinci sınıftan itibaren okutulmaktadır. Tarih bölümü öğrencileri ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıflarda 4 zorunlu, 4 seçmeli olmak üzere toplam 8 ders almaktadırlar. Ayrıca, son sınıf öğrencilerinden isteyenler ‘lisans bitirme tezi’ hazırlamaktadırlar. Lisans bitirme tezi hazırlayan öğrenciler, 4 seçmeli dersten, istedikleri 2 dersi seçmektedirler.

Öte yandan, 2007-2008 eğitim-öğretim yılından itibaren Edebiyat Fakültesi’nde, Alman, Amerikan ve İngiliz Dili ve Edebiyatı Bölümleri hariç her bölümün 2. sınıfında verilmek üzere ortak bir ders, seçmeli olarak okutulmaktadır. Bir ders “havuz” sistemi uygulaması kapsamında, bütün bölümlerde seçmeli dersleri arasında yer almaktadır. “Uyarlık Tarihi” dersi, “havuz” sisteminde verilmek üzere Tarih Bölümü müfredatına konulmuştur.

Bölümde öğrenim süresi, bir yıllık İngilizce Hazırlık sınıfı hariç dört yıldır. İngilizce hazırlık sınıfı uygulamasına 1997-1998 eğitim-öğretim yılında geçilmiştir. 2010/2011 eğitim öğretim yılından itibaren İngilizce hazırlık, öğrencilerin isteğine bırakıldı.

Şekil 1. 1980-2011 yılları arası mezun sayıları

7. Mezunlar

Eğitim-öğretime başladığı 1976 yılından, 2011 yılına kadar 31 dönem mezun veren Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, ilk mezunlarını 1980 yılında vermiştir. 1985 yılına kadar mezun sayıları 18-29 kişi arasında değişirken 1985'ten sonraki yıllarda bu sayı iki katına çıkmıştır. Hatta bazı yıllarda iki katın üzerinde olmuştur.

Ege Üniversitesi'nin 1997-1998 eğitim-öğretim yılında zorunlu yabancı dil hazırlık sınıfı uygulamasına geçmesi sebebiyle Bölüm, 2001 yılında mezun verememiş, bu yılda bir öğrenci tek ders sınavı ile iki öğrenci de daha önceki senelerde mezun olamayıp o yıl mezun olmuştur. 2011 yılı itibariyle Bölümden mezun olan toplam öğrenci sayısı 1434'dür (Şekil 1).

Ege Üniversitesi Tarih Bölümü'nün kuruluş amacı, nitelikli akademisyenler yetiştirmektir. İlk yıllarda bölüm kontenjanının 20 civarında olması bu amacı gerçekleştirmede önemli bir fayda sağlamıştır. 1981'de Yüksek Öğretim Kurulu'nun kuruluşuyla, üniversite kontenjanlarında önemli bir artış yaşandı. Bu artış Tarih Bölümüne de yansdı. 60 civarına çıkan kontenjan, mezunların meslek seçiminde zorluklar yarattı. Bütün mezunların bilim adamı olarak yetiştirilmesinin zorluğu göz önüne alınınca, çözüm olarak, mezunlara öğretmen olabileme yolu açıldı. Tarih Bölümü mezunları, formasyon dersi almak ya da daha sonra değişen sistem uyarınca, tezsiz yüksek lisans yapmak koşuluyla, öğretmen olarak atanabilmektedirler.

Tarih Bölümü'nden mezun olan öğrencilerin büyük çoğunluğu öğretmenlik yapmaktadırlar. Tarih eğitimi ve Osmanlıca almış olmanın getirdiği avantajlardan faydalanan bazı mezunlar, arşiv, kütüphane ve benzer birimlerde uzman olarak hizmet vermektedirler. Tarih dışında başka mesleklerle uğraşan mezunların yanı sıra, akademisyen olarak Türkiye'nin değişik üniversitelerinde görev yapan çok sayıda mezun akademisyen, tarihin çeşitli alanlarına katkıda bulunmaya devam etmektedirler. Söz konusu akademisyenlerden bir kısmı, görev yaptıkları üniversiteleriyle birlikte, aşağıda verilmiştir:

- Prof. Dr. Turan GÖKÇE (Ege Üniversitesi)
- Prof. Dr. Şerife YORULMAZ (Mersin Üniversitesi)
- Prof. Dr. Fevzi DEMİR (Mersin Üniversitesi)
- Prof. Dr. Nükhet ADIYEKE (Mersin Üniversitesi)
- Doç. Dr. Ercan HAYTOĞLU (Pamukkale Üniversitesi)
- Doç. Dr. Mehmet KARAYAMAN (Uşak Üniversitesi)
- Doç. Dr. Sadiye TUTSAK (Uşak Üniversitesi)

- Doç. Dr. Naci ŞAHİN (Afyon Kocatepe Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Nejdet BİLGİ (Celal Bayar Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Cahit TELCİ (Celal Bayar Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. A. Adnan ÖZTÜRK (Adnan Menderes Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Günver GÜNEŞ (Adnan Menderes Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Mehmet BAŞARAN (Adnan Menderes Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Erkan SERÇE (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Yrd. Doç. Fikret YILMAZ (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Mehmet Emin ELMACI (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Nuri ADIYEKE (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Ahmet MEHMETEFENDİOĞLU (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Oktay GÖKDEMİR (Dokuz Eylül Üniversitesi)
Yrd. Doç. Dr. Filiz ÇOLAK (Uşak Üniversitesi)
Dr. Funda ADITATAR (İzmir Ekonomi Üniversitesi)
Dr. Gülben MAT (Ege Üniversitesi)
Dr. Özer KÜPELİ (Ege Üniversitesi)
Arş. Gör. Aysun SARIBEY HAYKIRAN (Adnan Menderes Üniversitesi)
Arş. Gör. Aytunç ÜLKER (Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi)
Arş. Gör. Bülent AKYAY (Ege Üniversitesi)
Arş. Gör. Fehim KURULOĞLU (Gaziosmanpaşa Üniversitesi)
Arş. Gör. Mertcan AKAN (Ege Üniversitesi)
Okt. Latif DAŞDEMİR (Ege Üniversitesi)
Okt. Oktay ÇANAKLI (Ege Üniversitesi)
Okt. Vahip DURSUN (Ege Üniversitesi)
Okt. Mehmet UYSAL (Ege Üniversitesi)
Okt. Bünyamin SARAÇ (Ege Üniversitesi)
Okt. Cansever TANYERİ (Ege Üniversitesi)
Okt. Mehmet Ali DURMUŞ (Ege Üniversitesi)
Okt. Alev GÖZCÜ (Dokuz Eylül Üniversitesi)

8. Bilimsel Faaliyetler

Bölüm, kurulduğu 1976 yılından bu yana çeşitli bilimsel faaliyetlerde bulunmuştur. Bunlar: periyodik olarak çıkmakta olan hakemli bir dergi, düzenlenen sempozyum, konferans ve panellerdir. Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mehmet Ersan, bilimsel faaliyetlerde hedeflerini, daha sık konferanslar, paneller

ve benzer bilimsel faaliyetler düzenlemek olarak tespit ettiklerini belirtmektedir. Prof. Dr. Mehmet Ersan, ayrıca, 2013 yılına kadar her yıl, farklı konuların inceleneceği bir “Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Uluslararası Tarih Sempozyumları” düzenlemeyi planladıklarını da eklemektedir.⁹

Tarih İncelemeleri Dergisi'nin ilk sayısı.

a- Tarih İncelemeleri Dergisi

Tarih bölümlerinin, bilim adamı, öğretmen, uzman gibi eleman yetiştirmek gibi görevlerinin yanı sıra, göz ardı edemeyecekleri diğer bir husus da bilimsel etkinliklerdir. Bilimsel toplantıların önemi ve gereği kadar, tarih bölümlerinden beklenen bir diğer bilimsel faaliyet de yayın yapmaktır. Bölüm mensuplarının şahsi çalışmalarını yayınlamalarının dışında, düzenli bir dergi çıkartmak, tarih bölümleri için vazgeçilemez ve göz ardı edilemez bir görev olarak görülmektedir. Nitekim Türkiye'nin önde gelen üniversitelerinin tarih bölümleri, çıkarttıkları dergilerle, tarih camiasında saygın bir yer edinmişlerdir. İstanbul Üniversitesi Tarih Bölümü'nün Tarih Dergisi ve Ankara Üniversitesi Tarih Bölümü'nün Tarih Araştırmaları Dergisi, buna verilecek güzel örneklerdir.

Yukarıda belirttiğimiz düşünceden hareketle, Ege Üniversitesi Tarih Bölümü de, 1983 yılında Prof. Dr. Salih Özbaran, Prof. Dr. Ergün Aybars ve Prof. Dr. Zeki Arıkan'ın öncülüğünde Tarih İncelemeleri Dergisi'ni

⁹ Prof. Dr. Mehmet Ersan ile 28. 04. 2010 günü yapılan görüşme.

yayınlamaya başladı. Derginin ilk sahibi, dönemin Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Gönül Öney'dir. İlk yayın kurulu ise, Doç. Dr. Salih Özbaran (Başkan), Doç. Dr. Ergün Aybars ve Doç. Dr. Zeki Arıkan'dan oluşmuştur.

Dergi'nin ilk sayısında önsözü kaleme alan Prof. Dr. Salih Özbaran derginin amacını şöyle açıklar:

*“İlk sayısından da anlaşılacağı üzere -ve üniversitemizde mevcut akademik kadroların uzmanlık alanları gereği- dergimizde Türk Tarihi, İslam Tarihi, Anadolu Tarihi ile ilgili konular ağır basacaktır. Ayrıca, tarih felsefesi ve metodolojisi üzerine görüşler sergilenmeye, yapılacak çevirilerle de yabancı tarihçilerin fikirleri ve tarih dünyasındaki gelişmeler yansıtılmaya çalışılacaktır.”*¹⁰

Tarih İncelemeleri Dergisi'nin ilk sayısında 15 yazı yer almaktadır. Bu yazıların yedisi inceleme/araştırma, ikisi çeviri ve altısı da kitap tanıtımı ve eleştiridir. İlk sayı 236 sayfadan oluşmaktadır.

İlk sayı Ord. Prof. Ömer Lütfi Barkan, Ord. Prof. Enver Ziya Karal, Prof. M. Tayyip Gökbilgin ve Prof. Dr. Cengiz Orhonlu'ya ithaf edilmiştir.

Tarih İncelemeleri Dergisi hakemli dergi statüsüne getirilişine kadar düzenli olarak yılda bir sayı olarak yayınlanmıştır. Bunun tek istisnası, ikinci sayının çıktığı 1984 yılının ardından üçüncü sayının, iki yıllık bir gecikmeyle 1987'de yayınlanmasıdır. Bunun dışında dergi her sene düzenli olarak çıkmıştır ve bugüne kadar 26 cilt yayımlanmıştır. Tarih İncelemeleri Dergisi 2002 yılına kadar yılda bir kez yayımlanmıştır.

2002'de hakemli olan Dergi, TÜBİTAK'ın hakemli dergilerde aradığı yılda iki kez yayımlanma şartı dolayısıyla bu tarihten itibaren temmuz ve aralık aylarında olmak üzere yılda bir cilt, iki sayı olarak çıkmaya başlamıştır. Aynı zamanda, Temmuz 2002'den itibaren dergide yayınlanan makalelere TÜBİTAK-ULAKBİM (Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi)'in internet sitesinden (<http://www.ulakbim.gov.tr/servisler>) ulaşılabilir. Ayrıca, Dergi TÜBİTAK-ULAKBİM tarafından 20 Mayıs 2004 tarihinden itibaren Sosyal Bilimler Veri Tabanına (SBVT) alınmıştır. Derginin hakemli olmasının ardından gönderilen yazılar yayın kurulu tarafından incelendikten sonra, konunun uzmanı iki hakemin değerlendirmesi ve yayımlanabilir onayını vermesiyle yayımlanmaktadır. Ayrıca, Dergi pek çok üniversiteyle Türk Tarih Kurumu gibi bazı kurumlara da gönderilmektedir.

Derginin bazı sayıları, Türk tarihi için önemli olayların yıl dönümlerine ve Bölüme uzun yıllar hizmet etmiş öğretim üyelerine armağan sayısı olarak

---

¹⁰ Özbaran 1983, V.

yayımlandı. Tarih İncelemeleri Dergisi'nin ilk armağan sayısı 1989 yılında "Ölümünün 50. Yılında Atatürk'e Armağan" olarak çıkmıştır (4. Sayı). 1998 yılındaki 13. sayı "Cumhuriyet'in 75. Yılına Armağan" olarak yayımlanmıştır. Bundan bir yıl sonra, yani 1999'da bu kez de "Osmanlı Devleti'nin Kuruluşunun 700. Yılına Armağan" olarak çıkarılmıştır (14. Sayı). Derginin 24. Cilt 1. sayısı (Temmuz-2009) "Kuvâ-yı Milliye'nin 90. Yılına Armağan" edilmiştir.

Tarih İncelemeleri Dergisi'nin son yıllardaki bazı sayıları, bir vefa duygusu olarak, Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümüne uzun yıllar hizmet ettikten sonra emekli olan hocalara armağan edilmiştir. 2007'de emekli olan Prof. Dr. Ahmet Özgiray, Tarih İncelemeleri Dergisi, kendisine armağan olarak yayımlanan ilk öğretim üyesidir. Dergi'nin 22. cildinin 2. sayısı (Aralık-2007), "Prof. Dr. Ahmet Özgiray'a Armağan" şeklinde çıkmıştır. Prof. Dr. Özgiray'ın ardından 23. cildin 1. sayısı (Temmuz-2008), Prof. Dr. Tuncer Baykara'ya armağan edilmiştir. 23. cildin 2. sayısı (Aralık-2008) kendisine armağan edilen Prof. Dr. Necmi Ülker duygularını, "Bu, vefanın somut şekle dönüşmesidir. Manen rahatladım."¹¹ şeklinde açıklamıştır. Son olarak adına armağan sayısı çıkarılan öğretim üyesi, uzun yıllar bölüm başkanlığı yaptıktan sonra emekli olan Prof. Dr. İsmail Aka olmuştur (Cilt 25 Sayı 1, Temmuz-2010)

Dergide yer alan yazıların ekseriyeti Türk tarihi ile ilgilidir. Bunun yanında, Eskiçağ tarihi ve tarihe yardımcı bilimlere hakkında yapılan yayınlara da yer verilmektedir. Derginin içindekiler bölümü: incelemeler (araştırmalar), çeviriler, yeni yayınlardan (kitap tanıtımları) meydana gelmektedir. Kimi zaman indeks, haberler, nekroloji (vefiyat), arşiv belgeleri ve konferans metinlerine de yer verilmektedir.

Derginin bilim camiasına önemli katkılar sağladığı görüşü Bölümde görev yapmış ve yapmakta olan pek çok isim tarafından dile getirilmiştir. Hem ulusal hem de uluslararası alanda büyük bir boşluğu doldurduğu yine birçok akademisyen tarafından belirtilen Tarih İncelemeleri Dergisi, Doç. Dr. Mevlüt Çelebi'nin ifadesiyle , "*Bölümün yurtdışında tanınmasında ve tanıtılmasında önemli bir paya sahiptir.*"¹² Prof. Dr. Mehmet Ersan da aynı doğrultuda görüşlerini paylaşarak, Derginin yurtdışında arandığını ve Dekanlığa yabancı bilim adamları tarafından Tarih İncelemeleri Dergisi için başvurular yapıldığını söylemiştir.¹³ Derginin alanında Türkiye'de ve özellikle yurtdışında önemine vurgu yapan Prof. Dr. Cüneyt Kanat ise, Tarih İncelemeleri Dergisi'nin tarih camiasındaki etkisine şu sözlerle dikkat çekmiştir: "*Tarih İncelemeleri Dergisi*

¹¹ Ülker, 26. 02. 2009 günü yapılan görüşme

¹² Doç. Dr. Mevlüt Çelebi ile 05. 03. 2009 günü yapılan görüşme.

¹³ Prof. Dr. Mehmet Ersan ile 28. 04. 2010 günü yapılan görüşme.

hakkında çok açık ve net biraz da iddialı konuşmak istiyorum. Türkiye’de üniversitelerin çıkardığı tarih dergilerinin içerisinde en disiplinli, en düzenli, eksiksiz çıkan bir dergidir. Bununla ilgili geçen altı yılda, dekan yardımcılığı yaptığım sürede yurtdışından pek çok değerli bilim adamından aldığım e-postalar, fakslar ve telefonlarla derginin istenmesine de bizzat şahit oldum ve pek çok öğretim üyesinin de Dergi ile ilgili yazdığı iltifatları özel arşivimde sakladığımı belirtmeliyim. Çünkü kendilerinin biraz da sempatik Türkçeleriyle ‘Bu, Türkiye’de bizim bildiğimiz düzenli çıkan nadir dergilerdendir ve bende de tamamı bulunuyor.’ gibi sözler duyduğumda çok duygusallaştığım ve bundan da öte gururlandığımı da ifade etmeliyim.”¹⁴ Öte yandan, Dergideki yazılar hakkında görüşlerini ifade eden Ege Üniversitesi Tarih Bölümü mezunu Yrd. Doç. Dr. Nejdet Bilgi, Dergide az da olsa bilimsel açıdan zayıf yazıların yer aldığını belirtmiştir.¹⁵

Derginin sahibi, dönemin Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi dekanıdır. Dergi ilk çıktığı yıllarda sadece yayın kurulundan oluşuyordu ve o yayın kurulundan bir kişi de Derginin başkanlığı görevini yürütmekteydi. 2000 yılında editörlük sistemine geçilerek bir kişi editör olarak görev yapmaya başlamıştır. Doç. Dr. Hasan Mert editörlük sistemine geçildiği 2000 yılında Derginin ilk editörü olmuştur. Daha sonra editörlük görevini 2002’de Prof. Dr. Mehmet Akif Erdoğan üstlenmiştir. Prof. Dr. Erdoğan’ın ardından bu göreve 2005 yılında Prof. Dr. Süleyman Özkan gelmiştir. 2011 yılı 26/1. sayıdan itibaren editörlük görevini Doç. Dr. Yusuf Ayönü yürütmektedir.

b- Sempozyum ve Kongreler

b-1) Osmanlı ve Osmanlı Öncesi Araştırmaları Kongresi (CIEPO) Sempozyumu

Uluslararası sempozyumlar düzenleyerek bilim camiasına evrensel boyutta hizmetler sunan Bölüm, bu anlamda Prof. Dr. Tuncer Baykara’nın öncülüğünde 18-22 Eylül 2000 tarihleri arasında Çeşme’de 14. CIEPO Sempozyumu’nu tertiplemiştir.

Prof. Dr. Tuncer Baykara sempozyumu açış konuşmasında, bu toplantının niçin Çeşme’de gerçekleştiğini şu sözlerle ifade etmiştir: “14. Yüzyıl Osmanlı Anadolu’sunun en önemli dış ticaret kapılarından birisi olan Çeşme’de hem tarihi izler ve hatıralar vardır, hem de bu türden toplantıları destekleyen yöneticiler bulunmaktadır.” Ayrıca, toplantının Çeşme’de yapılmak üzere katılımcıların davet edilmesinin iki amacı olduğunu belirtmiştir. Bunlardan ilkinin, yöredeki Osmanlı varlığının etkili olduğunun işaretlerini göstermek iken

¹⁴ Prof. Dr. Cüneyt Kanat ile 07. 01. 2010 günü yapılan görüşme.

¹⁵ Yrd. Doç. Dr. Nejdet Bilgi ile 15. 10. 2010 günü yapılan görüşme.

ikincisinin ise, çağdaş Türkiye’den, İstanbul ve Ankara dışından bir kesit sunmak olduğunu dile getirmiştir.¹⁶

14. CIEPO’da 58 bildiri sunulmuştur. Bunların bildirilerin 20’si yabancı, 38’i ise Türk araştırmacılar tarafından hazırlanmıştır. Toplantıya 20 ülkeden 103 bilim adamı katılmıştır.¹⁷

b-2) Uluslararası Batı Anadolu Beylikleri Tarih, Kültür ve Medeniyeti Sempozyumu I (Aydınöğulları Tarihi)

Bölge üniversiteleri ile işbirliğine önem veren Tarih Bölümü, bu çerçevede 4-6 Kasım 2010 tarihleri arasında Adnan Menderes Üniversitesi’nde düzenlenen “Uluslararası Batı Anadolu Beylikleri Tarih, Kültür ve Medeniyeti Sempozyumu I (Aydınöğulları Tarihi)” adlı organizasyonunun Dokuz Eylül Üniversitesi ile birlikte düzenleyicileri arasında yer almıştır. Adnan Menderes Üniversitesi Atatürk Kongre Merkezi’nde yapılan sempozyuma Türkiye’nin yanı sıra İtalya, İngiltere, Avusturya ve Yunanistan’dan katılımcılar iştirak etmiştir.

Ege Üniversitesi Tarih Bölümü’nden katılımcıların isimler şöyledir:

Prof. Dr. İsmail Aka (Emekli)

Prof. Dr. Tuncer Baykara (Emekli)

Prof. Dr. Mehmet Ersan

Prof. Dr. Cüneyt Kanat

Doç. Dr. Yusuf Ayönü

Doktora Öğrencisi Devrim Burçak

b-3) Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi I. Uluslararası Tarih Sempozyumu “Osmanlı Devleti’nin Dağılma Sürecinde Trablusgarp ve Balkan Savaşları” (16-18 Mayıs 2011, İzmir)

Ege Üniversitesi Tarih Bölümü, 16-18 Mayıs 2011 tarihleri arasında İzmir’de “Osmanlı Devleti’nin Dağılma Sürecinde Trablusgarp ve Balkan Savaşları” konulu bir sempozyum düzenlemiştir.

Ege Üniversitesi Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi Araştırma ve Uygulama Merkezi ile birlikte düzenlenen ve Türk Tarih Kurumu’nun maddi desteği ile gerçekleştirilen sempozyuma Türkiye’den 33 farklı üniversite ve 9 ayrı kurumdan 96; yurtdışından 22 farklı ülkeden 37 üniversite ve kuruluştan 58

---

¹⁶ Baykara 2004, XI.

¹⁷ Baykara 2004, X.

olmak üzere toplam 154 başvuru yapılmış; bu başvurulardan sempozyum programında 52 bildiriye yer verilmiştir.¹⁸

Düzenlenen bu etkinliğe bilim adamlarının katıldığı ülkelerin isimleri ise şöyledir: Türkiye, Amerika Birleşik Devletleri, Bulgaristan, Fransa, İngiltere, İtalya, İsrail, Kırgızistan, Macaristan, Makedonya, Özbekistan, Romanya, Sırbistan, Şili ve Yunanistan.¹⁹

Açılış oturumunda, Marmara Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Zekeriya Kurşun, “Trablusgarp Savaşı’nın Osmanlı’nın Mukadderatında Yeri ve Yeni Türkiye” başlıklı bildirisini sunarken, Louisville Üniversitesi’nden dünyaca ünlü Amerikalı tarihçi Prof. Dr. Justin McCARTHY de “Lessons of the Balkan Wars” adlı tebliğini sunmuştur.

9. Sosyal Faaliyetler

Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, sosyal etkinlikler çerçevesinde günümüze kadar bir takım etkinliklerde bulunmuştur. Bu etkinlikler arasında geziler, konferanslar ve gıda kermesleri yer almaktadır.

Bölüm, özellikle 2006 yılında bünyesinde kurulan “Ege Üniversitesi Tarih Kulübü” ile sosyal faaliyetlere daha fazla ağırlık vermeye başlamıştır. Diğer bir ifade ile Bölüm öğrencilerine yönelik sosyal etkinlikleri, belirtilen tarihten itibaren Tarih Kulübü üstlenmiştir.

a- Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Kulübü

Bölüm, kurulduğu tarihten itibaren çeşitli sosyal faaliyetlerde bulunmuştur. Bu faaliyetler 2006 yılında Bölüm öğrencileri tarafından Tarih Kulübü’nün kurulması ile birlikte hızlanmıştır. Kulüp bünyesinde geziler, konferanslar, kermesler, film gösterimleri ve söyleşiler gerçekleştirilmiş, Tarihçi adlı bir dergi yayımlanmıştır. Derginin ilk sayısı 2007 yılında çıkmış ve şu ana kadar üç sayı yayımlanmıştır.

Kulübün ilk danışmanı Arş. Gör. Mikail Acıpınar olurken, 2010 yılından itibaren bu görevi Arş. Gör. Mustafa Alican yürütmektedir.

Öğrenciler tarafından çıkarılan Tarihçi Dergisi’nin farklı kültürlere sahip öğrencilerin bu farklılıkları yansıttıklarını belirten Bölüm Başkanı Prof. Dr. Mehmet Ersan şunları söylemiştir: “*Dergi, öğrencilerimizin yazı yazma alışkanlığı kazanmaları için bir vesile teşkil ediyor. Farklı illerden gelen*

---

¹⁸ Acar Temmuz 2011, 301.

¹⁹ Acar Temmuz 2011, 301.

*öğrenciler Dergide kendi yöreleriyle ilgili küçük ama önemli makaleler yazıyorlar. Bunlar gerçekten orijinal denilebilecek tarzda yayınlar.*²⁰

İzmir Kent Gezisi. (1988)

b- Geziler

Tarih bölümleri için tarihi mekânlara gerçekleştirilen geziler son derece yararlı olmakta ve büyük önem taşımaktadır. Bu doğrultuda değişik yerlere geziler düzenleyen Bölüm, bunu Kulüp faaliyete geçmeden yıllar öncesinden gerçekleştirmeye başlamıştı. Bu geziler Prof. Dr. Necmi Ülker tarafından düzenlenmekteydi. Prof. Dr. Ülker, hem İzmir şehir içi hem de şehir dışına geziler düzenlemekteydi. İzmir şehir gezisinde Sancakkale, Kadifekale ve Bayraklı'ya gidilirken, şehir dışı turunda ise, İzmir-İstanbul-Çanakkale güzergâhı takip edilmekteydi.

Düzenlediği bu gezilerin önemine vurgu yapan Prof. Dr. Ülker şu tespitte bulunur: *“Özellikle Çanakkale’yi anane haline getirdik. 1 gece, 2 gün kalıyorduk. Ve bütün her yeri gezip öğrencilere anlatıyorduk. Geziye katılan tarih öğrencisi, katılmayandan çok daha büyük avantaja sahip oluyor.”* Bu

²⁰ Prof. Dr. Mehmet Ersan ile 28. 04. 2010’günü yapılan görüşme.

şehir dışı gezilerinin mali açıdan bir takım zorluklarının da olduğuna değinen Ülker, “Hiçbir üniversite, öğrencinin gezi parasını vermeyeceği için herkes kendi cebinden gidiyordu. Biz de en ucuz şekilde bunu tertip ediyorduk.”²¹ ifadelerini kullanmıştır.

Geçmişten gelen bu gezi organizasyonlarına önem veren Tarih Kulübü de, İzmir çevresindeki antik kentler (Efes, Bergama, Milet) ile Osmanlı Devleti’ne başkentlik etmiş olan Bursa, Edirne ve İstanbul ile yakın tarihimizin en önemli savaşlarından birinin meydana geldiği Çanakkale’ye geziler düzenlemiştir. Çanakkale gezisi Doç. Dr. Hasan Mert’in rehberliğinde gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, 2010-2011 döneminde Tire’ye de bir gezi gerçekleştirilmiştir.

Antik şehirlere düzenlenen geziler, hakkında Eskiçağ Tarihi Araş. Gör. Murat Tozan bu yerleşim yerlerine yapılan gezilerle, hocaların derslerde anlattıkları antik tiyatro, agora, tapınak gibi mekânları öğrencilerin bizzat gördüğünü ve bundan da çok büyük keyif aldıklarını söylemiştir.²²

Sonuç

Türkiye’deki tarih bölümleri arasında önemli bir yere sahip olan Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü geride bırakmış olduğu 35 yıllık bir birikim ile Türk ve dünya tarihçiliğine önemli katkıda bulunmuştur. Bu katkıyı, hem gerçekleştirdiği organizasyonlarla hem de yetiştirdiği birçok öğrencisi ile sunmuştur. Bunun yanında, 2006 yılında bölüm bünyesinde kurulan Tarih Kulübü ile önemli sosyal etkinliklere imza atmıştır.

Biz de Tarih Bölümü’müzün 35. yılını kutluyor ve daha uzun seneler bilim camiasına hizmetler sunmasını temenni ediyoruz.

---

²¹ Prof. Dr. Necmi Ülker ile 26. 02. 2009 tarihli görüşme.

²² Arş. Gör. Murat Tozan ile 06. 03. 2010’da yapılan görüşme.

BİBLİYOGRAFYA

a. Kitap, Makale ve Tezler

- Acar 2011 Serkan Acar, “Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi 1. Uluslararası Tarih Sempozyumu “Osmanlı Devleti’nin Dağılıma Sürecinde Trablusgarp ve Balkan Savaşları” (16-18 Mayıs 2011, İzmir)”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, C. 26/1, 301-303.
- Arslan 1995 Ali Arslan, *Darülfünun’dan Üniversite’ye*, Kitabevi Yayınları, İstanbul.
- Âşık 2010 Süleyman Âşık, *Geçmişten Günümüze Ege Üniversitesi Tarih Bölümü*, Yayımlanmamış Lisans Bitirme Tezi.
- Baykara 2004 Tuncer Baykara, *XIV. CIEPO Sempozyumu Bildirileri, (18-22 Eylül 2000, Çeşme)*, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.
- Kaya 2000 Mehmet Ali Kaya, *Edebiyat Fakültesi Tarihi*, Ege Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İzmir.
- Kuruluşundan Günümüze Ege Üniversitesi 1955-2005*, 2005, Ege Üniversitesi Basımevi, İzmir.
- Özbaran 1983, Salih Özbaran, “Önsöz”, *Tarih İncelemeleri Dergisi*, Sayı: 1, V.

b. Sözlü Kaynaklar

Adı Soyadı: Cüneyt KANAT.

Görüşme Tarihi: 07. 01. 2010.

Adı Soyadı: Fikret Sönmez.

Görüşme Tarihi: 29. 11. 2011.

Adı Soyadı: Mehmet ERSAN.

Görüşme Tarihi: 28. 04. 2010.

Adı Soyadı: Mevlüt ÇELEBİ.

Görüşme Tarihi: 05. 03. 2009.

Adı Soyadı: Murat TOZAN

Görüşme Tarihi: 06. 03. 2010.

Adı Soyadı: Necmi Ülker.

Görüşme Tarihi: 26. 02. 2009.

Adı Soyadı: Nejdet BİLGİ.

Görüşme Tarihi: 15. 10. 2010.

Adı Soyadı: Nuran Şahin.

Görüşme Tarihi: 06.12.2011.

c. İnternet Adresi

http://www.istanbul.edu.tr/edebiyat/bolum_sayfasi/tarih_bolum.htm

EK

Tarih Bölümü'nün kurulduğu 1976 yılından 2011-2012 Eğitim-Öğretim yılına kadar okutulan tüm dersler kodları ile birlikte aşağıda verilmiştir. Ancak, bazı derslerin kodları tespit edilemediği için karşılıklarına “?” işareti konmuştur. Programdan kaldırılan dersler koyu renkle belirtilmiştir.

1. SINIF **1. DÖNEM**

DERS KODU	DERS ADI
101	Türkçe Yazılı ve Sözlü Anlatım
107	Türkçe Yazılı ve Sözlü Anlatım Osmanlıca
101	Genel Psikoloji
101	Türkiye Beşeri Coğrafyası
101	Tarihe Giriş
107	Osmanlıca-I
101	Genel Sosyoloji
101	Felsefeye Giriş-I
103	Yabancı Dil
121	Eskiçağda Anadolu
203	Türk Tarihine Giriş
101	Tarih Metodolojisi-I
105	İlkçağ Tarihi
102	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi
104	Ortaçağ Tarihi (Yıllık)
106	Ortaçağ Medeniyeti (Yıllık)
101	Tarih Metodolojisi ve Bibliyografyası
106	Ortaçağ İslam Metotları
?	Almanca/İngilizce/Fransızca
106	İslam Tarihine Giriş
104	Avrupa Tarihi
?	Beden Eğitimi
115	İlkçağda Akdeniz
120	İzmir ve Batı Anadolu Beylikleri Tarihi
114	İslam Tarihine Giriş-1
141	Bilgisayar-I
115	İlkçağda Anadolu
117	Batı Anadolu Beylikleri Tarihi-I
128	Ege ve Yunan Tarihi-I
139	Yabancı Dil-I

137	Orta Asya Türk Tarihi
134	Üniversite Yaşamına Geçiş

2. DÖNEM

DERS KODU	DERS ADI
102	Türkçe Sözlü ve Yazılı Anlatım
104	Dünya Ekonomisi
101	Genel Türk Tarihi
101	Sosyal Antropolojiye Giriş
102	Türk Devriminin Temelleri
108	Osmanlıca-II
102	Felsefeye Giriş-II
102	Prehistorya-I
104	Türkiye’de Çağdaşlaşma ve Türk Devrim Tarihi
106	Tarih Metinlerine Giriş
?	Ortaçağ Tarihi
?	Ortaçağ Medeniyeti
122	İslam Tarihi-II
123	İlkçağda Anadolu
124	İlkçağda Akdeniz
125	İzmir Tarihi
127	Bilgisayar-II
102	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi
129	Ege ve Yunan Tarihi-II
134	Üniversite Yaşamına Geçiş
120	Tarih Metodolojisi-II
138	Doğu Avrupa Türk Tarihi (V-XV. Yy.)

2. SINIF

1. DÖNEM

DERS KODU	DERS ADI
207	İktisat Tarihi
201	Eskiçağ Tarihi
205	Kültür ve Uygarlık Tarihi-I
209	Osmanlıca Tarihi Metinleri-I
203	İslamiyet’ten Önce Türk Tarihi
205	İslam Kurum ve Uygarlığına Genel Bakış
203	Türk Tarihine Giriş
211	Bizans Tarihi

201	Prehistorya-II
207	Halk Edebiyatına Giriş
105	Az Gelişmişliğin Coğrafyası-I
171	Yunanca-I
203	Osmanlı Devleti'nin Merkezi Düzeni
205	Yeniçağ Tarihi
207	Yeniçağ Tarihi Prosemineri
209	Osmanlı Paleografyası
212	Yakınçağ Tarihi
208	Ekonomiye Giriş
201	Kırsal Yerleşim Coğrafyası
202	Kent Coğrafyası
205	Selçuklular ve Anadolu Beylikleri Tarihi
207	Klasik Osmanlı Tarihi
214	Avrupa Tarihi-II (Yeniçağ)
213	Selçuklular ve Beylikler Devri Türk Sosyal ve Ekonomik Tarihi
?	Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi
?	Türk Dili
?	Yabancı Dil
?	Beden Eğitimi
217	Türk Dünyası Tarihi-I
210	Osmanlılardan Önce Türk Sosyo-Ekonomi Tarihi-I
213	Osmanlı Tarihi-I (1299-1451)
215	İngilizce Tarihi Metinleri-I (Ortadoğu)
216	Roma Tarihi-I (Cumhuriyet Dönemi)
217	Bizans Tarihi-I (IV-X. Yy.)
218	Avrupa Tarihi-I (XV. Yy.)
219	İslam Medeniyeti Tarihi-I
220	XIII-XV. Yy.da Ortadoğu (İlhanlılar)
223	Sosyal Bilimler Tarihi-I
?	Osmanlı Tarihçiliği ve Tarihçileri (XV-XVII. Yy.)
?	Osmanlı Devleti'nde Yerel Yönetimler (XIX. Yy.)
?	Sosyal Bilimler ve Tarihi
211	Selçuklular Tarihi-I
214	Osmanlıca Tarihi Metinleri-I (Basma Metin)
237	Eskiçağ Tarihi Araştırmaları
239	Osmanlı Taşra Teşkilatı-I (XIV-XV. Yy.)
?	Temel Psikoloji-I
?	Genel Sosyoloji-I
?	Felsefeye Giriş-I
?	Sanat Tarihi-I
?	Modern Türk Edebiyatı-I

?	Dünya Edebiyat Tarihi-I
?	Mitoloji
?	Ekonomiye Giriş
243	Uygarlık Tarihi-I
245	Sosyal Sorumluluk Projesi
249	Ortaçağ Avrupa Tarihi
251	Batı Anadolu Beylikler Tarihi
253	Sözlü Tarih
254	Toplu Hizmet Uygulamaları

2. DÖNEM

DERS KODU	DERS ADI
202	Ortaçağ Tarihi
204	İslamiyet'ten Sonra Türk Tarihi
206	Kültür ve Uygarlık Tarihi-II
208	Türkiye'nin Sosyo-Ekonomik Tarihi
202	Ege Bölgesi Arkeolojisi
202	Ortaçağda Avrupa; Feodalite
210	Osmanlıca Tarihi Metinleri-II
207	XI-XIV. Yy. Anadolu; Sosyo-Ekonomik Yapı, Kültür, Politik
220	Osmanlı Tarihçiliği ve Tarihleri
106	Az Gelişmişliğin Coğrafyası-II
202	Kent Coğrafyası
172	Yunanca-II
162	Mitoloji
?	İnkılâp Tarihi
214	Yakınçağ Tarihi Prosemineri
241	Ekonomiye Giriş
225	Selçuklular Tarihi-II
226	Türk Dünyası Tarihi-II
227	Osmanlı Tarihi-II (1451-1520)
229	İngilizce Tarihi Metinleri
230	Roma Tarihi-II (İmparatorluk Dönemi)
231	Bizans Tarihi-II (XI-XV. Yy.)
232	Avrupa Tarihi-II (XVI. Yy.)
233	İslam Medeniyeti Tarihi-II
234	XIII-XV. Yy.da Ortadoğu-II (Timurlar)
235	Osmanlı Tarihçiliği ve Tarihçileri-II
236	Türk Basın Tarihi
228	Osmanlıca Tarihi Metinleri-II (Yazma Metin)
222	Osmanlı Devleti Yerel Yönetimler (XIX. Yy.)

238	Genel Türk Tarihi Araştırmaları
240	Sosyal Bilimler Tarihi-II
241	Osmanlı Taşra Teşkilatı-II (XVI. Yy.)
?	Temel Psikoloji-II
?	Modern Sosyolojik Yaklaşımlar
?	Felsefeye Giriş-II
?	Sanat Tarihi-II
?	Modern Türk Edebiyatı-II
?	Dünya Edebiyat Tarihi-II
?	Mitoloji ve Edebiyat
?	Kültürel Coğrafya
241	İzmir Tarihi
246	Ortaçağ Avrupa Medeniyeti
248	Sanayi Tarihi

3. SINIF
1. DÖNEM

DERS KODU	DERS ADI
202	Yunan ve Roma Tarihi
301	Yeniçağ Tarihi
303	Osmanlı Tarihi-I
302	Mitoloji
309	Eski Yunan ve Roma'da Tarihçilik
303	Türk Tarihi-I
305	Türk Tarihi Semineri
307	İslam Tarihi-I
309	Osmanlıca Tarih Belgeleri
315	Avrupa Tarihi-I
107	Türk Halk Edebiyatına Giriş
113	İslamiyet'ten Önce Türk Edebiyatı
324	İzmir Tarihi
303	Türk Tarihi
315	Avrupa Tarihi-III
305	Osmanlı İmparatorluğu Merkezi Düzeni
325	Ticaret Merkezi Olarak İzmir'in Doğuşu ve Gelişimi
317	XVI.-XVII. Yy. Avrupalı Seyyahlar
?	Beden Eğitimi
313	Osmanlı İmparatorluğu Sosyo-Ekonomi-I (Tanzimat'tan Önce)
316	Milli Mücadele ve Meseleleri
316	Milli Mücadele Tarihi

314	XII.-XV. Yy. Ortadoğu
302	Avrupa Tarihi (Yakınçağ)
314	XII.-XV. Yy. Ortadoğu Tarihi
315	Osmanlı Tarih Belgeleri-I
326	Arapça-I (Dilbilgisi)
327	Farsça-I (Dilbilgisi)
328	Rusça-I (Dilbilgisi)
?	XIX-XX. Yy. Yakındoğu
312	Osmanlı Tarihi-III (1520-1650)
317	Mezopotamya Tarihi-I
318	IX-XVI. Yy. Yakındoğu Tarihi
319	XVI-XX. Yy. Ortadoğu Tarihi-I
320	Avrupa Tarihi-III (XVII Yy.)
321	Yakınçağda Balkanlar-I
322	Avrupa'da Türk Görüntüsü-I
323	Türk Demokrasi Tarihi
?	İngilizce Tarihi Metinler-III (Yeniçağ)
324	Ortaçağ Tarihi Araştırmaları
348	Türk Hukuk Tarihi-I
352	Helenistik ve Roma Döneminde Anadolu
359	Helenistik Dönemi Anadolu
347	Osmanlı Askeri Teşkilatı (Klasik Dönem)
212	Türk Dünyası Tarihi-I
?	Sözlü Tarih
?	Ortaçağ Avrupa Tarihi
?	Tarih Semineri-I
373	Osmanlı Devleti Sosyo Ekonomi Tarihi-I
?	İktisat Tarihi
365	Türk Dünyası Tarihi-I
371	Tarih Araştırmaları-I
369	Cumhuriyet Dönemi İktisat Tarihi

2. DÖNEM

DERS KODU	DERS ADI
302	Yakınçağ Tarihi
318	Türkiye'de Batılılaşma Hareketleri
304	Osmanlı Tarihi-II
306	Osmanlı Kurumları ve Uygarlığı Tarihi
204	Bizans Sanatı
317	XVI. ve XVII. Yy.da Avrupalı Seyyahlar ve Türkiye ile İlgili Gözlemleri

?	Fransızca
329	Osmanlı Tarihi-IV (1650-1789)
332	Osmanlı Tarihi Belgeleri-II
333	Cumhuriyet Devri Sosyal Tarihi
334	Mezopotamya Tarihi-II
336	XVI-XX. Yy. Ortadoğu Tarihi-II
337	Avrupa Tarihi-IV (XVIII. Yy.)
339	Avrupa'da Türk Görüntüsü-II
340	Beylikler Devri Türkiye Tarihi
341	Yeniçağ Tarihi Araştırmaları
342	İngilizce Tarihi Metinler-IV (Yakınçağ)
343	Arapça-II (Dilbilgisi)
344	Farsça-II (Dilbilgisi)
345	Rusça-II
349	Türk Hukuk Tarihi-II
350	Osmanlı İlimiye Teşkilatı
353	Helenistik-Roma Döneminde Anadolu
?	Ortaçağ Avrupa Medeniyeti
?	Tarih Semineri-II
358	XX. Yy. Türk Dış Politikası
366	Türk Dünyası-II
368	Yakınçağda Balkanlar-II
370	Tarih Araştırmaları-II
372	Osmanlı Devleti Sosyo Ekonomi Tarihi-II (Yeniçağ)

4. SINIF
1. DÖNEM

DERS KODU	DERS ADI
301	Tarih Araştırmalarında Yöntem
405	Yakınçağlarda Uluslar Arası İlişkiler ve Osmanlı Devleti'nin Sonu
315	XIV-XVII. Yy.larda Ortadoğu'da Ticaret
403	Türkiye Tarihi 1919-1950
341	Sosyal Psikoloji-I
309	Osmanlı Tarihi ile İlgili Belgeler
355	Kent Sosyolojisi
207	Türk Halk Edebiyatı'na Giriş
251	Nüfus Bilimi

401	Osmanlı Tarihi
403	Türk Yenileşme Tarihi
411	Çağdaş Dünya Tarihi
413	Sömürgecilik Tarihi (XIX-XX. Yy.)
415	Türkiye Cumhuriyeti Tarihi-I
421	Türk İslam Sanatı-I
405	Osmanlı Devleti Sosyal Ekonomik Tarihi-I
404	Osmanlı Tarihi Semineri
418	Türk Kültür Tarihi-I
408	Yakınçağda Osmanlı İmparatorluğu
417	XI-XV. Yy. Yakınođu Tarihi
417	XV-XVI. Yy. Yakınođu Tarihi
420	XIV-XX. Yy. Balkanlar ve Doğu Avrupa Tarihi
411	XIX. Yy.da Doğu Avrupa ve Balkanlar
412	Bitirme Tezi
412	Bölgesel Türkiye Coğrafyası
413	Türk Ülkeleri Coğrafyası
414	Turizm Coğrafyası
415	Siyaset Coğrafyası
416	Yeni Türk Edebiyatı Temel Bilgiler
417	Çocuk Suçluluđu ve Eğitimi
411	XVI-XVII Yy. Ortadoğu Tarihi
419	Yakınçağda Osmanlı Devleti-I (1789-1856)
420	Osmanlı İmparatorluğu Sosyo-Ekonomi Tarihi-I (Tanzimat'tan Sonra)
423	Türkiye'de Çağdaşlaşma Hareketleri-I
424	Avrupa Tarihi-V (XIX. Yy.)
425	Rusya Tarihi-I
426	ABD Tarihi
428	Yakınçağ Tarihi Araştırmaları
429	Osmanlı Ticaret Tarihi-I
430	Türk Basın Tarihi-I
431	Osmanlı Devleti'nde Deniz Ticareti-I
432	Arapça-III (Çeviri)
433	Farsça-III (Çeviri)
454	Osmanlı Devleti'nde Merkezi Düzen ve Taşra Yönetimi
457	Kentler ve Kentliler-I
461	Roma Dönemi Anadolu
463	Sömürgecilik Tarihi

2. DÖNEM

DERS KODU	DERS ADI
312	Osmanlı Mimari Sanatı
310	Osmanlı Tarihi ile İlgili Belgeler
408	Türkiye'nin Tarihi Çağdaşlaşma Sorunu
342	Sosyal Psikoloji-II
401	Cumhuriyet Dönemi Türk Edebiyatı
182	Kültürler Arası Karşılaştırma
404	Türkiye'de Demokrasi Deneyimleri
312	Rönesans'tan Sanayi Devrimi'ne Osmanlı İmparatorluğu Toplumsal Yapısı
312	Osmanlı Mimari Sanatı
438	Türkiye Cumhuriyeti Tarihi-II
405	Osmanlı İmparatorluğu Sosyo-Ekonomi Tarihi
411	Çağdaş Dünya Tarihi
409	Osmanlı Tarihi Belgeleri-II
421	Türk İslam Sanatı-II
404	Memluk Tarihi
413	Avrupa'nın Yayılması ve Osmanlı İmparatorluğu
?	Tez
405	Osmanlı İmparatorluğu Sosyo-Ekonomi Tarihi-II (Tanzimat'tan Sonra)
417	Yakınçağda Osmanlı İmparatorluğu
414	XVI.-XVIII. Yy.Jarda Ortadoğu
436	Yakınçağda Osmanlı Devleti-II (1856-1914)
439	Türk Kültür Tarihi-II
440	Türkiye'de Çağdaşlaşma Hareketleri-II
441	Avrupa Tarihi-VI (XX. Yy.)
442	Rusya Tarihi-II
443	Uzakdoğu Tarihi
445	Türkiye Cumhuriyeti Tarihi Araştırmaları
446	Türk Basın Tarihi-II
447	Osmanlı Devleti'nde Deniz Ticareti-II

448	Arapça-IV (Çeviri)
449	Farsça-IV (Çeviri)
450	Rusça-IV (Batı Dillerinden)
456	Osmanlı Devleti'nde Kentler ve Kentleşme
458	Tarih Felsefesi
460	Mısır Tarihi
462	Kentler ve Kentliler-II